

PARTICIPATIEBUDGET

EDITO

Van 2020 tot 2024 heeft de gemeente Watermaal-Bosvoorde elk jaar een aanzienlijk deel van haar begroting besteed aan initiatieven van de inwoners door vijf edities van het Participatiebudget te organiseren.

Aan het begin van elk jaar werden de inwoners uitgenodigd om voorstellen in te dienen over de thema's die in de algemene beleidsverklaring naar voren werden gebracht. Er werden twee soorten projecten voorgesteld:

- Vlaggenschipprojecten: dit zijn projecten die uitsluitend **investeringsuitgaven** vereisen en die voor 100% **door de gemeente worden uitgevoerd**;
- Boostprojecten: dit zijn projecten die **door de projectbeheerders** worden uitgevoerd met behulp van een **subsidie** en die **geen grote investeringen** vereisen.

Deze projecten worden vervolgens door het gemeentebestuur en het college geëvalueerd, voordat over een definitieve lijst wordt gestemd. Na afloop van de stemming wordt een balans opgemaakt, wat toelaat het reglement voor het volgende jaar bij te sturen om rekening te houden met de lessen die uit het lopende jaar worden getrokken.

Hieronder vinden jullie een **overzicht** van de verschillende projecten die jullie hebben geselecteerd voor de jaren 2020, 2021, 2022, 2023 en 2024. Dit document wordt jaarlijks herzien om jullie op de hoogte te houden van de voortgang van de verschillende projecten.

Alle details van elk project zijn te vinden op het platform voor burgerparticipatie: **particip'wb**

<https://particip.wb1170.brussels/participons-wb1170/?lang=nl>

Wij bedanken alle projectbeheerders voor hun waardevolle ideeën en hun inzet om deze te realiseren, evenals iedereen die heeft bijgedragen aan het succes van het Participatiebudget, waar andere gemeenten ons om benijden.

HET PARTICIPATIEBUDGET IN CIJFERS

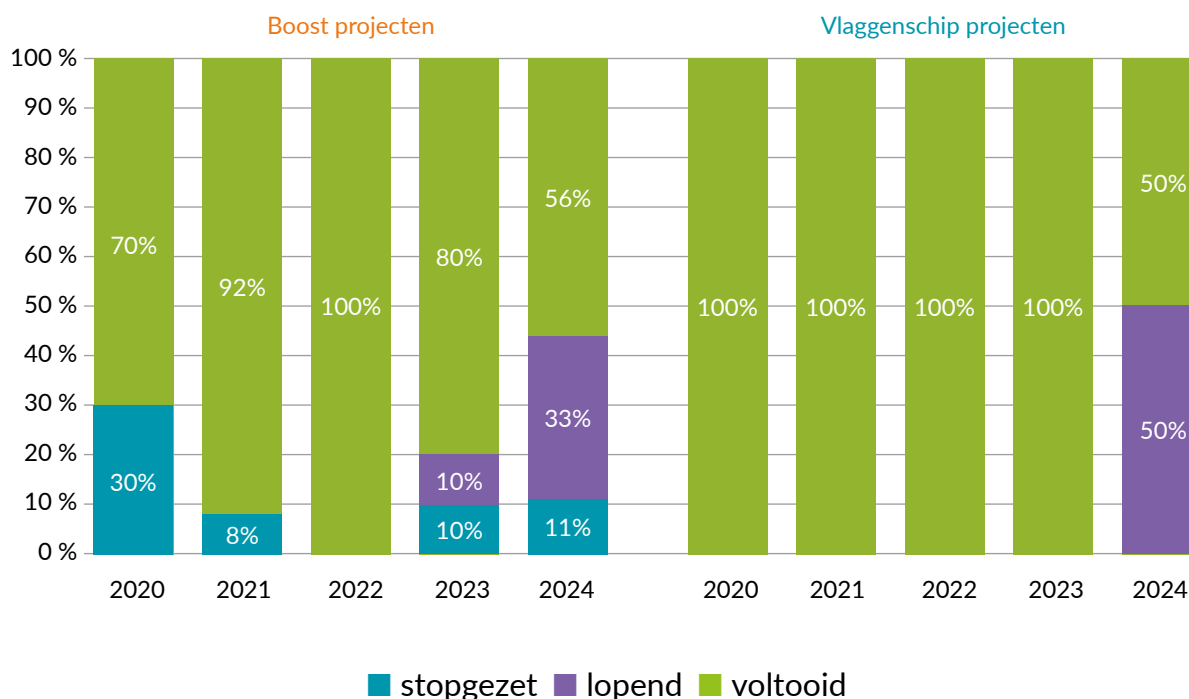
Vlaggenschipprojecten	2020	2021	2022	2023	2024
Ingediend	30	17	11	29	20
Ter stemming voorgelegd	17	15	9	15	14
Goedgekeurd	2	2	2	2	2
Boostprojecten					
Ingediend	32	46	35	27	39
Ter stemming voorgelegd	22	32	31	23	36
Goedgekeurd	10	12	12	10	9

Stand van zaken van de projecten

Sinds 2020 :

- 9 vlaggenschipprojecten werden opgezet, 1 is in uitvoering.
- 47 boostprojecten werden uitgevoerd of worden momenteel uitgevoerd.
- 6 boostprojecten werden op verzoek van de projectbeheerders stopgezet.

Voortgangpercentage van de projecten:

TERUGBLIK OP DE VLAGGENSCHIP PROJECTEN

Project
neergelegd
in 2020

MINIBOS: CREATIE VAN EEN CO₂-PUT

Dit project, dat voortkomt uit de eerste editie van het Participatiebudget, werd voorgesteld door een inwoner die landbouwingenieur is: "Energie besparen, verspilling tegengaan en bomen planten zijn de meest effectieve manieren om klimaatverandering tegen te gaan." Tijdens zijn groei absorbeert elke boom koolstofdioxide, een broeikasgas. Een minibos planten betekent dat je lokaal een CO₂-put creëert."

De CO₂-putten die door een Japanse botanicus zijn bedacht, worden verkregen door kleine bomen heel dicht op elkaar te planten (3 tot 5 bomen per vierkante meter), zodat ze heel snel groeien op zoek naar licht.

De Gemeente heeft een beroep gedaan op een externe dienstverlener om dit project uit te voeren.

De 1050 bomen werden in februari 2022 geplant door leerlingen van de school Les Cèdres en door plaatselijke vrijwilligers, op een terrein van 350 m² langs de spoorweg, achter het Technisch Centrum van de gemeente (Lambert Vanderveldestraat) (1).

Omdat het terrein niet toegankelijk is voor het publiek, werd in de Briljantstraat (2), aan de andere kant van het spoor, een proef-minibos van 4 m² aangelegd met bijbehorend informatiebord.

De eerste twee jaar onderhield de gemeentelijke Groendienst deze ruimte. Vanaf het derde jaar (2025) werd ze volledig autonoom.

Na de zeer warme zomer van 2022 moest er intensief worden gewied om de bomen goed te laten groeien. Dit onkruid wieden werd in het najaar van 2022 en vervolgens in het voorjaar van 2023 verzorgd door jonge scouts van Unité 42 en sindsdien door de tuinmannen van de Gemeente. Bedankt allemaal!

Project
neergelegd
in 2020

Foto's van het minibos aan de achterkant van het technisch centrum (voor/na):

Februari 2022

Zomer 2022

2023

2024

2025

Project
neergelegd
in 2020

AUTOLOZE ZONDAGEN (straten alleen voor spelen)

De dienst Participatie heeft ervoor gekozen om dit project te doen door aan te sluiten bij het bestaande initiatief "speelstraat". Een speelstraat is een stuk straat dat tijdelijk afgesloten is voor verkeer en alleen gebruikt mag worden om te spelen, vooral door kinderen. De mogelijkheid om te voorzien in een veilige speelplek voor kinderen uit de buurt is een kans om af en toe tegemoet te komen aan de behoefte aan een speel- en ontspanningsplek in de stad. Het is ook een heel praktisch instrument dat buurtbewoners kunnen gebruiken om de sociale cohesie en het goede nabuurschap in een straat te verbeteren. Het voorstel om een straat te maken die alleen voor spelen is, moet komen van de mensen die er wonen. Het wordt gesteund door een paar mensen die in de straat wonen en die de hekken plaatsen en weer weghalen. De aanvraagprocedure verloopt via de dienst Mobiliteit en de info over de gebruiksregels zijn te vinden op de website van de gemeente.

Tot nu toe werden er 4 aanvragen ingediend: de Postwagenstraat, de Struisvogelstraat, de Zwaluwstraat en een deel van de Théophile Vander Elststraat. Voor de betreffende straten zijn er nadarafsluitingen beschikbaar gesteld aan de organisatoren uit de buurt om de straat voor een bepaalde tijd af te sluiten voor verkeer. Auto's die op straat geparkeerd staan, kunnen nog steeds in- en uitrijden.

Ben je een buurtbewoner en wil je een speelstraat in je straat opzetten?

Controleer de haalbaarheidscriteria voordat je een aanvraag indient bij de gemeente. Je vindt alle informatie hier: https://watermaal-bosvoorde.be/nl/leven-te-watermaal-bosvoorde/mobiliteit/reglement/speelstraat?set_language=nl.

Project
neergelegd
in 2021

DE OUTILTEK VAN WATERMAAL-BOSVOORDE

Om dit project te realiseren, werkte de gemeente samen met de coöperatieve vereniging Usitoo en de Recyclerie 1170.

Inwoners konden naar de website van Usitoo gaan om de tools of het materiaal te huren dat ze nodig hadden. De levering was gratis en het materiaal werd rechtstreeks geleverd aan Recyclerie 1170, Epiceastraat 67.

Deze samenwerking begon in april 2022, waardoor we tegen een zeer voordelige prijs toegang kregen tot de gereedschappencatalogus.

Sinds het begin van deze samenwerking zijn bijna 100 objecten verhuurd.

Helaas is het bedrijf failliet gegaan en is deze service niet langer beschikbaar.

Op dit moment denkt de Recyclerie erover na om dit project in een nieuwe vorm op te zetten.

Project
neergelegd
in 2021

NIEUWE SPELEN - PAYFAPLEIN

Als je kleine kinderen hebt, heb je vast al gezien hoe ze naar de groene plek op het Wienerplein rennen, vlak bij de friettram. Het idee om deze speeltuin met speeltoestellen voor kinderen van 7 tot 12 jaar te maken, kwam van een moeder die hier vaak met haar kinderen kwam. Veel mensen hebben voor dit project gestemd, waardoor er nu een mooie, grote polyvalente speelstructuur, een houten balk om op te balanceren en een verhoogde zandbak zijn gekomen. Sinds de herfst van 2022 kun je er ook even uitrusten op twee bankjes.

Project
neergelegd
in 2022

HERINRICHTING VAN HET HAZELAARSPARK

Het doel van dit project, voorgesteld door een collectief van buurtbewoners die deze ruimte vaak gebruiken, was om opnieuw na te denken over de organisatie en het billijke gebruik van het park, zodat het door alle buurtbewoners (gezinnen, jonge kinderen, en honden en hun baasjes) gedeeld zou kunnen worden.

De werkzaamheden begonnen in het voorjaar van 2023 en waren eind juni 2023 voltooid. Er werden nieuwe speeltoestellen geplaatst, er werd een ruimte gecreëerd waar honden zich kunnen uitleven en er werd een speelzone aangelegd op het asfalt, zodat kinderen zich deze ruimte eigen kunnen maken. Er werden tafels en banken geplaatst zodat zoveel mogelijk mensen van deze plek kunnen genieten.

Project
neergelegd
in 2022

INSTALLATIE VAN EEN KIOSK OP DE AARTSHERTOGENSQUARE

De Aartshertogenvijk is een zeer levendige wijk, met vele burgerinitiatieven. Het uitgekozen project wilde een stevige en open structuur (kiosk) installeren in het midden van de Aartshertogensquare. De square bevindt zich binnen de beschermde perimeter, en daarom moest eerst een omgevingsvergunning worden aangevraagd, waarin het project voor de kiosk die de gemeente wilde laten bouwen, werd uitgelegd.

In eerste instantie had de gemeente het studiebureau Lhoas & Lhoas aangewezen om het project te bestuderen, rekening houdende met de omgeving. Er werd daarna in juli een omgevingsvergunning aangevraagd, die door het Gewest in november 2023 werd verleend.

Om de kiosk te bouwen wilde de gemeente een beroep doen op een bedrijf voor socioprofessionele inschakeling, dat eind juni 2024 werd geselecteerd.

De bouwplaats kende in de lente van 2025 verschillende fasen: installatie van de palen, de balken voor het gebinte en daarna voor het strodak. De bodembedekking werd op het einde van de werken aangepast.

De kiosk werd eind juni 2025 in gebruik genomen. Je kunt nu komen wanneer je wilt om volop te genieten van deze nieuwe inrichting!

Project
neergelegd
in 2023

HERINRICHTING VAN HET BASKETBALTERREIN “MIRAVAL”

Het project om het basketbalterrein te renoveren vereiste langdurige administratieve procedures voordat er vooruitgang kon worden geboekt. In eerste instantie dienden de diensten Sport en Jeugd een subsidieaanvraag in bij het Gewest. Die werd in december 2023 toegekend, waardoor de diensten de graafwerken voor het terrein volledig konden plannen, net als de vervanging van de bodembedekking.

Aangezien de grond zich in een beschermde zone bevindt, werkten de diensten Stedenbouw, Openbare Werken, Sport en Participatie vervolgens samen aan het dossier om een vergunningsaanvraag in te dienen.

De vergunning werd begin 2025 door het Gewest verleend, waardoor de werken konden worden ingepland.

Er werd een gespecialiseerd bedrijf geselecteerd om de grond weer in orde te krijgen, de waterinfiltratie te bevorderen en een nieuwe bekleding te voorzien.

Het merendeel van de werken verliep tussen midden februari en midden maart 2025. De laatste aanpassingen werden tijdens de zomer van 2025 uitgevoerd.

Zo kun je helemaal genieten van deze nieuwe inrichting.

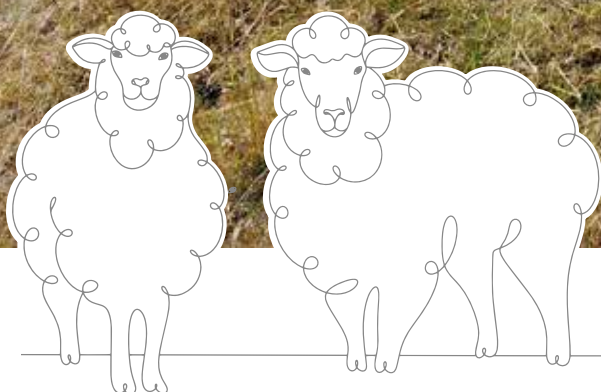
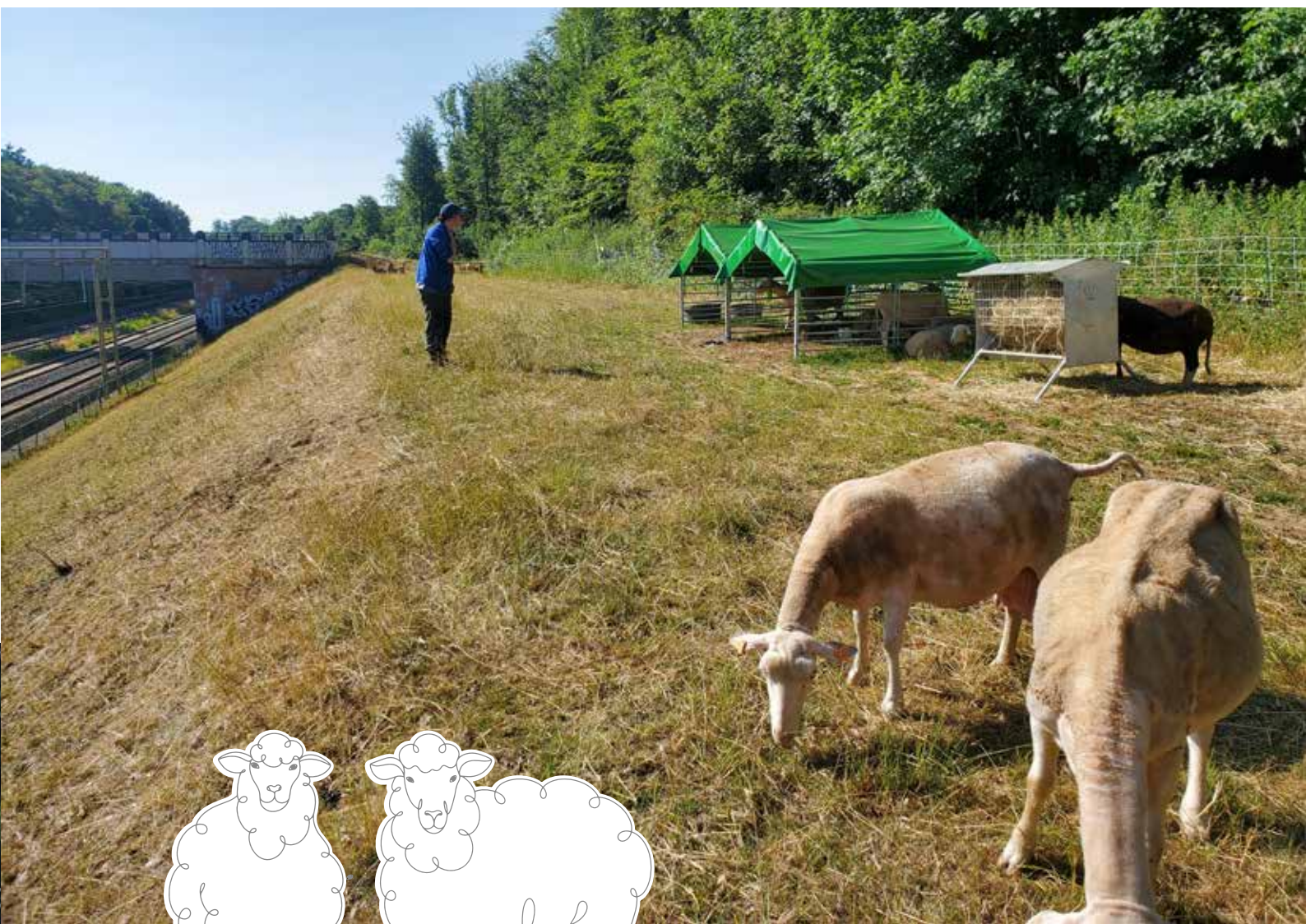
Project
neergelegd
in 2023

WB HERDERSGEMEENTE

Het doel van dit project is om ecobegrazing structureel in te voeren in het beheer van de gemeentelijke groenruimten door er afsluitingen en deuren te plaatsen (die open zullen staan wanneer er geen schapen zijn).

Eind 2024 heeft de gemeente materieel gekocht dat geschikt is voor ecologische begrazing en dit ter beschikking gesteld aan Kwartelzang. Binnenkort kun je deze nieuwe ruimtes overal in de gemeente zien verschijnen.

Zorg voor visuals!

Project
neergelegd
in 2024

OVERAL BANKEN

Dit project werd bij meerdere edities van het Participatiebudget ingediend, maar pas in 2024 werd het geselecteerd.

Het doel van dit project is om extra banken met armleuningen en rugleuningen in de openbare ruimte te plaatsen; bruikbare, vaste banken, die tijdens een wandeling een welkome rustplaats bieden, waar je even op kunt uitrusten, om op te dromen, om verwonderend de omgeving in je op te nemen, om te lezen, wat te babbelen, met buren af te spreken, of met mensen van andere generaties ...

Er zijn plannen om een twintigtal bankjes te plaatsen in de straten van de gemeente, op plekken die zowel door de gemeentelijke diensten als door de projectbeheerder zijn aangewezen.

Mensen die in de buurt van een toekomstige bank wonen, hebben een brief gekregen om hen hierover te informeren. In het voorjaar van 2025 werden 16 banken geplaatst. Kom er tijdens een wandeling maar eens van genieten. De resterende banken worden voor eind 2025 geplaatst.

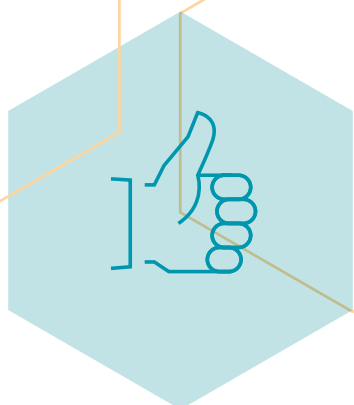
Project
neergelegd
in 2024

NUL PEUKEN

Er zijn plannen om op verschillende plaatsen in de gemeente asbakken op staander te plaatsen. De gemeentelijke diensten zijn op dit moment op zoek naar de beste locaties om ze te plaatsen.

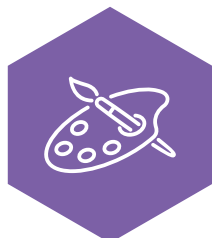

TERUGBLIK OP DE BOOST PROJECTEN

Hieronder vind je een samenvatting van de boostprojecten op basis van de verslagen en info die de projectbeheerders ons hebben gestuurd. We willen hen bedanken voor de visuals en de vele bijdragen die ze naar de dienst Participatie hebben gestuurd.

We hebben ervoor gekozen om ze per thema te groeperen zodat ze makkelijker leesbaar zijn.

THEMA CULTUUR/AMBACHTEN

INSTALLATIE VAN PANELEN MET GEDICHTEN

2020, 2021 & 2022 >> voltooide projecten

Het paneel met gedichten onder de Arcadenbrug staat er al jaren. De zinnen worden elke 3-4 maanden voorgesteld en gekozen na een enquête. Het project

dat in het kader van het Participatiebudget 2020 en 2021 werd gerealiseerd (107 euro in 2020 en 150 euro in 2021) maakte het mogelijk om verf en viltstiften te kopen. Dit project blijft dus bestaan.

In de herfst van 2022 hebben we, om nog meer poëzie te brengen, met hulp van de gemeente een nieuw paneel geplaatst in de wijk Bezemhoek, in de Heiligenborre, vlakbij de verkeerslichten op het kruispunt met de Vorsterielaan. Het wordt beheerd door het Comité van de Bezemhoek. Het Participatiebudget van **600 euro** (2022) heeft deze installatie gefinancierd.

Daarnaast werd er een fresco op doek voor de Bezemhoek gemaakt met de hulp van kinderen van de school La Sapinière en een groep kunstenaars.

Ze kozen er samen voor om de cartografie van de Bezemhoek weer te geven en kregen ook de kans om samen te werken met een groep kunstenaars om meer te leren over elkaars artistieke vaardigheden, die ze konden

gebruiken bij het maken van dit werk. Het originele schilderij wordt tentoongesteld in de kapel en een reproductie op doek hangt aan de muur van het kinderdagverblijf in de Roodborstjesstraat.

BROODWORKSHOP ROND DE OVEN

2021 >> voltooid project

Tussen juni 2022 en september 2022 werden er vier workshops georganiseerd in de wijken van de gemeente, waar ongeveer 65 mensen aan meededen. De workshops draaiden om het delen van technieken, het maken van brood, het rijzen, het vormen en het bakken van brood. Er waren interventies van

boeren, molenaars en andere ambachtslieden om deze uitwisselingen levendiger te maken. De workshop eindigde met een proeverij van producten gemaakt van brooddeeg en elke deelnemer mocht een recept en zijn of haar eigen brood mee naar huis nemen.

Het budget van **€4.700** werd gebruikt om broodbakapparatuur te kopen, een publiciteitscampagne over het werk van de meesterbakkers te organiseren en de workshops te leiden.

LEVEN BRENGEN IN DE STAD DOOR SIBELGAKASTEN TE SCHILDEREN

2021, 2022 >> voltooide projecten

Voor dit project wordt een beroep gedaan op een collectief van kunstenaars om de elektriciteitskasten van Sibelga te versieren. Daarom heeft de Gemeente een overeenkomst gesloten met Sibelga, die toestemming geeft om hun kasten te versieren in het kader van dit project. Als je door de straten van de gemeente loopt, zijn ze je vast al opgevallen: kleine dieren die zich in hun holletjes verstoppen, bloeiende bomen en fruit die de kasten mooi in hun omgeving integreren.

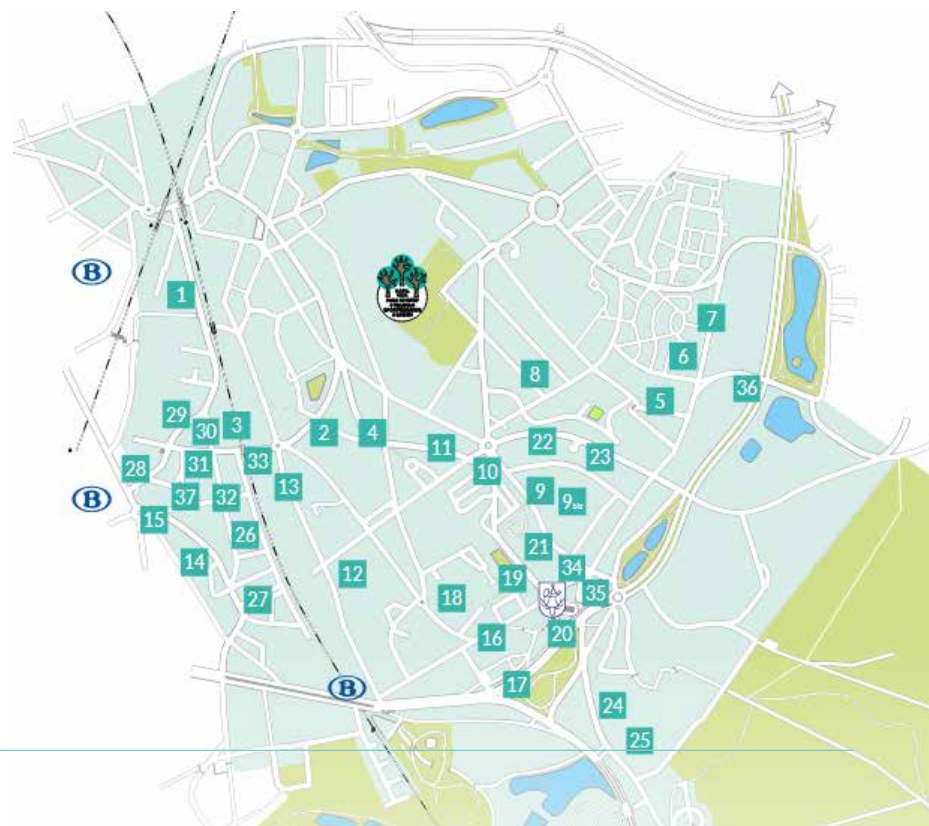
Met het Participatiebudget 2021 (**500 euro**) konden we verf kopen om de graffiti weg te halen en konden kunstenaars de kasten overschilderen. Het niet-gebruikte deel van de subsidie werd terugbetaald.

In 2022 is het collectief, met de hulp van extra kunstenaars en een nieuw budget van **900 euro**, begonnen met het beschilderen van nieuwe kasten.

Nadat ze een stedenbouwkundige vergunning hadden gekregen om Sibelga-kasten in een beschermde perimeter te schilderen, hebben leerlingen van een 3de kleuterklas van de school Les Aigrettes er een aantal geschilderd en is de initiatiefneemster ook doorgedaan met het schilderen van kasten overal in de Gemeente.

Er werd een kaart gemaakt met de locaties van de beschilderde elektriciteitskasten, zodat je alle kunstwerken kunt ontdekken. Dit plan wordt regelmatig bijgewerkt om de resultaten die gaandeweg worden behaald toe te voegen.

Je kunt het downloaden via het platform Particip'wb of via de website van de gemeente.

FESTIVAL VAN DE TUIJEN

2021, 2022 & 2023 >> voltooide projecten

Het Festival van de Tuinen vond plaats gedurende 2 dagen in 2021 en 3 dagen in 2022 en 2023.

Dit zijn gratis concerten met klassieke en traditionele muziek, die in juli werden gehouden in de Studio Logis en op de Plaine du Four (bij de rotonde van de Drie Linden). In totaal werden 11 shows en tentoonstellingen georganiseerd. De inwoners van de wijk en Watermaal-Bosvoorde hadden de kans om het gevarieerde muzikale universum van gastartiesten te ontdekken. Alle drie de edities waren succesvol. Meer dan 100 mensen woonden elke voorstelling bij.

Met het Participatiebudget (**4.516 euro** in 2021, **5.000 euro** in 2022 en 2023) konden we materieel kopen, de communicatie voorbereiden en vooral gratis concerten organiseren.

REALISATIE VAN EEN FRESCO IN DE GEMEENTE

2023 >> in uitvoering

De subsidie van **5000 euro** wordt gebruikt om een nieuw fresco in het sportpark te schilderen. Het huidige project wordt hieronder weergegeven.

In principe wordt het fresco tegen het einde van 2025 door jonge kunstenaars geschilderd.

SCHILDEREN VAN PALEN

2023 >> voltooid project

Het aanvankelijke doel van het project was om 100 elektriciteitspalen opnieuw te schilderen om de gemeente wat kleur te geven. Maar het werd aangepast: sinds oktober 2024 werden in de gemeente een honderdtal palen opnieuw beschilderd door jonge bewoners dankzij het Participatiebudget van **€ 2000**. Het niet-gebruikte deel van de subsidie werd terugbetaald.

Om de uitvoering van dit project te vergemakkelijken, werden er 4 zones afgebakend: voor het gemeentehuis en langs de Delleurlaan (voor de halte van tram 8); op de hoek van de Léopold Wienerlaan en de Vander Elststraat; in de Epiceastraat; en in de Bosrechterstraat (voor de school Les Cèdres).

DE PADEN VAN HET VERLEDEN

2023 >> voltooid project

Met het Participatiebudget van **5.000 €** hebben de projectbeheerders 17 korte video's gemaakt om de geschiedenis, het erfgoed en de folklore van Watermaal-Bosvoorde in de kijker te zetten.

De video's zijn gratis te bekijken via een app die je locatie gebruikt (<https://izi.travel/nl/browse/9dc17f19-0262-49eb-84fc-fa894a037a70/fr>).

Download de app door de QR-code te scannen.

Je kunt het hele verhaal van dit project volgen op hun Facebookpagina. Het adres staat op het platform voor burgerparticipatie.

BIOSCOOPPROJECT 3T

2023 >> voltooid project

Tussen november 2023 en augustus 2024 werden er verschillende filmvertoningen georganiseerd in Studio Logis via het Participatiebudget van **4.000 euro**. Tal van buurtbewoners (jong en oud) konden er gratis films, tekenfilms en documentaires bekijken. Dit project werd mogelijk gemaakt dankzij de steun van La Vénèrie en Logis-Floréal.

Het niet-gebruikte deel van de subsidie werd terugbetaald.

BOEKENRUILKAST

2023 >> voltooid project

De boekenruilkast, die eind juni 2024 met 998 euro uit het Participatiebudget op de hoek van de Gemeentelijke Godshuisstraat en de Valkerijlaan werd geplaatst, werd eind 2024 door de aannemer gedemonteerd om te worden gerepareerd. Het hout was namelijk in korte tijd ernstig aangetast geraakt. Na veel testen met zowel de houtsoort als de techniek die gebruikt moest worden voor een betere weerstand, werd er een geheel nieuwe kast gemaakt. Kom tijdens een wandeling eens langs om een boek achter te laten of mee te nemen.

Het niet-gebruikte deel van de subsidie werd terugbetaald.

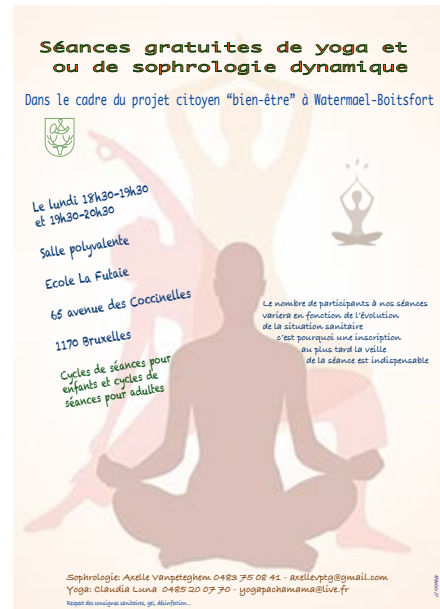
THEMA WELZIJN/GEZONDHEID

WELLNESS VOOR IEDEREEN

2020 >> voltooid project

Met een subsidie van **4.857 euro** konden we gratis yoga- en sophrologielessen organiseren. Vanwege de coronamaatregelen werden er in eerste instantie 4 sessies per cyclus aangeboden aan kinderen onder de 12 jaar, om aan de toen geldende gezondheidsmaatregelen te voldoen. Daarna werden er sessies georganiseerd voor iedereen die dat wilde, zodat meer mensen kennis konden maken met deze twee activiteiten.

Het niet-gebruikte deel van de subsidie werd terugbetaald.

FILOSOFIE VOOR ALLEN

2020 >> voltooid project

Dit project heeft het mogelijk gemaakt om momenten te organiseren om te filosoferen. Het was eerst de bedoeling om de sessies in de vergaderzalen van La Vénerie en WaBo te houden. Maar vanwege de gezondheidsregels moesten de organisatoren deze filosofieworkshops anders aanpakken. De workshops werden dus wandelingen en de deelnemers filosofeerden al stappend! De groepen waren beperkt tot vier volwassenen, maar er gold geen beperking voor het aantal kinderen. Deelnemers van alle leeftijden konden zich buigen over grote filosofische vragen, in een tijd die veel vragen opriep. De sessies waren een groot succes en verliepen heel vlot.

Met een bedrag van **1.357 euro** konden we deze filosofische gesprekken organiseren.

MINDFULNESS-WORKSHOPS GEVEN IN LAGERE SCHOLEN

2021 >> voltooid project

Het doel van dit project was om kinderen en leerkrachten op school kennis te laten maken met mindfulness-meditatie door middel van leuke workshops die zich richten op thema's zoals zelfbewustzijn, luisteren naar emoties, zelfvertrouwen en welwillendheid. Deze workshops werden georganiseerd in de 15 klassen van de school La Sapinière (van de kleuterschool tot het 6e leerjaar).

Het bedrag van **5.000 euro** werd gebruikt om de communicatie van de vzw die mindfulnessworkshops organiseert te verbeteren en om materiaal aan te kopen voor de workshops met kinderen.

WE KUNNEN ALLEN LEVENS REDDEN

2023 >> niet-voltooid project

De projectbeheerder was niet langer in staat om het uit te voeren. In 2024 organiseerde de gezondheidsdienst van de gemeente echter een aantal avonden voor het grote publiek rond levensreddende technieken.

BUURTSOLIDARITEIT OM ISOLEMENT BIJ ONZE OUDEREN TEGEN TE GAAN

2024 >> voltooid project

Dankzij een partnerschap tussen de vzw Bras dessus Bras dessous en het Wijkgezondheidscentrum van Watermaal-Bosvoorde - Oudergem konden sinds september 2024 personen die de eenzaamheid van anderen willen doorbreken en personen die graag steun willen, worden geïdentificeerd.

Bijna zes maanden na de start in de gemeente telt het burennetwerk nu 16 ouderen en 11 vrijwilligers die graag mee willen doen aan het project, waardoor er al 7 duo's zijn gevormd.

De vereniging Bras dessus Bras dessous organiseert met het Participatiebudget van **5.000 euro** activiteiten om mensen bij elkaar te brengen. Zo krijgen senioren die zich bij het netwerk aansluiten elke drie maanden een nieuwsbrief en worden ze uitgenodigd voor een maandelijks theebransje bij Studio Logis.

THEMA SPORT/JEUGD/ OPVOEDING

ZAALVOETBALCLUB

2020 >> voltooid project

Dit project werd voorgesteld door de vzw Dries en Daal om een zaalvoetbalteam te ondersteunen.

Met de subsidie van **4.995 euro** kon materiaal worden gekocht, zoals shirts, konden licenties worden betaald en konden zalen worden gehuurd.

SCHATTENJACHTSPEL TER ONTDEKKING VAN WB

2021 >> niet-voltooid project

Dit project, dat voortkomt uit het Participatiebudget 2021, bestond uit het organiseren van een schattenjacht om de gemeente Watermaal-Bosvoorde te (her)ontdekken. Dit project is niet doorgegaan. De subsidie werd volledig terugbetaald.

KLEINE KLUSJES OM EEN SCOUTSKAMP TE FINANCIEREN

2022 >> voltooid project

De in 2022 ingediende begroting bestond in het uitwisselen van diensten van algemeen belang (onderhoud van groene ruimtes bijvoorbeeld; opruimen...). De compagnie Endurance-Unité 42 Floréal heeft de gemeente geholpen om haar scoutskamp te kunnen financieren. Zo voerde ze in november 2022 en mei 2023 schoonmaak- en onkruidbestrijdingsacties uit op de minibossite.

Met de subsidie van **500 euro** kon een deel van het scoutskamp van 2023 worden gefinancierd.

SCHAAKTAFELS BUITEN

2022 >> voltooid project

Het project bestond uit het installeren van schaaktafels in openlucht op pleinen of groene ruimtes van de gemeente. Het doel was om plaatsen te creëren om te spelen met vrienden en nieuwe mensen te ontmoeten, dit voor alle leeftijden. Met de subsidie van **4.200 euro** konden schaaktafels en twee schaaksets worden gekocht, die spelers kunnen gebruiken als dat nodig is.

Eind 2023 werden twee tafels met stoelen geplaatst: één in het sportpark en één in het A. Payfapark.

Wil je schaken, maar ben je je materiaal vergeten? Geen probleem, je kunt een schaakset komen lenen:

- aan het onthaal van het zwembad Calypso tijdens de openingstijden van het gemeentelijk zwembad (op weekdays van 7.30 tot 19.30 uur en in het weekend van 8.00 tot 18.00 uur)
- in het jeugdcentrum (dinsdag van 16.00 tot 18.00 uur; woensdag van 14.00 tot 19.00 uur; donderdag van 16.00 tot 19.00 uur en vrijdag van 16.00 tot 20.00 uur).

JONGERENRADIO

2022 >> voltooid project

De jongeren van Watermaal-Bosvoorde zeggen het: ze willen meer activiteiten en culturele mogelijkheden voor hen. Het team van CherryRadio1170 helpt hen en deelt kennis met hen, zodat ze hun eigen radioprogramma kunnen maken en presenteren.

Het project kreeg een subsidie van **2.450 euro** om deze doelen te halen. Het ging van start begin 2023. In juli 2023 was er een gratis stage voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Dit was een kans voor de jongeren om kennis te maken met de radio en vragen te stellen die hen interesseren. Er werd een 1e audioreportage gemaakt, waarbij de jongeren het team van Les Marcottes ontmoetten om hen vragen te stellen over hun ontstaan en over huisdieren. In december 2023 was er ook een live-uitzending. Je kunt ze beluisteren op de website Cherryradio1170.be.

THEMA MOBILITEIT

FIETSWORKSHOP AAN AARTSHERTOGEN

2021 >> voltooid project

De fietsreparatieworkshops werden elke vrijdag van 15.00 tot 18.00 uur gehouden voor het buurthuis op het Wautersplein. Om het project meer bekendheid te geven en deze dienst aan meer mensen aan te bieden, werden de workshops van de herfst van 2021 tot het voorjaar van 2022 verplaatst naar de burgermarkt. Met het Participatiebudget (**1240 euro**) kon fietsreparatiemateriaal worden aangekocht. Het niet-gebruikte deel van de subsidie werd terugbetaald.

THEMA SOLIDARITEIT/ WIJKLEVEN

EEN GASTVRIJ GEMEENTE EN LOKALE GEZONDHEIDSZORG

2020 >> gedeeltelijk voltooid project

Dit project, dat een aanvulling vormt op de projecten ter ondersteuning van mensen die migranten herbergen, maakte het mogelijk om medische kosten (voornamelijk medicijnen) te vergoeden. Het werd slechts gedeeltelijk voltooid omdat de Covid-periode de oorspronkelijke plannen in de war stuurde. Het niet-gebruikte deel van de subsidie werd terugbetaald.

OVER EEN GROTE ZAAL BESCHIKKEN VOOR ANIMATIES

2020 >> gedeeltelijk voltooid project

Dit project werd in 2020 gelanceerd en had als doel erkende burgerverenigingen in de gemeente in staat te stellen een grote zaal te huren tegen lagere huurkosten dankzij het Participatiebudget. Helaas kon dit project niet doorgaan zoals gepland, voornamelijk vanwege de Covid-crisis. In oktober 2021 werd slechts één zaal via dit project verhuurd. Het niet-gebruikte deel van de subsidie werd terugbetaald.

STEUN AAN WIE MIGRANTEN HERBERGT

2020, 2021, 2022, 2023 & 2024 >> voltooide projecten

Het project wil mensen die migranten opvangen financieel steunen door een deel van de kosten voor onderdak te betalen, zoals eten, energierekeningen en een deel van de kosten voor hygiëne, zoals kleren, schoenen of basisbenodigdheden. De steungroep bestaat uit zes mensen. Bovendien werden de gastheren en gastvrouwen die actief zijn in de gemeente (en waarvan de groep op de hoogte was) en die van deze boostinitiatieven wilden profiteren, uitgenodigd om een overeenkomst te ondertekenen die door de steungroep was opgesteld. Aan het begin van het project ondertekenden 13 mensen een overeenkomst en waren ze volledig betrokken bij de administratieve aspecten van de projecten.

De coronacrisis heeft de uitvoering van projecten op een aantal punten aanzienlijk in de war gestuurd. Het aantal migranten en asielzoekers dat onderdak kreeg, is echt flink gedaald. Maar degenen die wel onderdak kregen, bleven over het algemeen veel langer bij hun gastgezinnen, vanwege de lockdown en de gezondheidsmaatregelen die zowel in 2020 als in 2021 werden opgelegd. De meeste uitgaven zijn voor eten, was- en hygiëneproducten (kleding, schoenen of basisbenodigdheden), water, gas en elektriciteit, communicatie, vervoersbewijzen en gangbare geneesmiddelen.

Kortom, de hele subsidie (**5.000 euro** van 2020 tot 2023 en **4.000 euro** in 2024) werd telkens gebruikt om de gemaakte kosten te dekken voor voedsel, gezondheid, hygiëne, gas, water, elektriciteit, communicatie en kledij tijdens de opvang van deze mensen.

FEEST VAN DE BUREN

2021 >> voltooid project

Dit project werd in 2021 opgezet en moest inwoners die dat wilden de kans geven om met een subsidie van **5.000 euro** een financiële bijdrage te krijgen voor het organiseren van activiteiten tijdens wijkfeesten.

Alleen de Aartshertogenvijk heeft hiervan geprofiteerd, omdat via dit project de affiches werden gedrukt en er klein materiaal werd aangeschaft. Het niet-gebruikte deel van de subsidie werd terugbetaald.

VOLKSSOEPEN

2021 >> voltooid project

Het doel van dit project is om mensen samen te brengen om soep te maken met groenten die bijna over de datum zijn, zoals groenten die in de koelkast liggen en uiteindelijk worden weggegooid als ze helemaal bedorven zijn.

31 mensen toonden interesse in deelname. Uiteindelijk bevestigden vijf mensen hun engagement en gingen ze elke maand aan de slag met het bereiden van de soepen. Sindsdien wordt er elke maand tussen de 20 en 30 liter geproduceerd door alle vrijwilligers. De liters soep worden in potten van een liter gedaan, ingevroren en dan onder andere aan de vzw Frigo Récup gegeven. Een persoon zorgt er ook voor dat ze worden uitgedeeld aan daklozen bij de Naamsepoort. Op het etiket van de soepen staat een lijst met ingrediënten, eventuele allergenen en de bereidings- en invriesdatum.

Er werd een budget van **3.200 euro** gestort. Met dit budget konden onder andere de aankoop van materiaal en de communicatiekosten voor dit project worden betaald.

FRIGO RECUP 1170 IS OVERAL BIJ!

2022, 2023, 2024 >> voltooide projecten

De vzw Frigo Récup bestaat uit een veertigtal vrijwilligers. Het belangrijkste doel van de projecten die tijdens de verschillende edities werden ingediend, is enerzijds alle inwoners via verschillende media bewust te maken van de uitdagingen op het gebied van voeding en anderzijds hen te ondersteunen in de strijd tegen voedselverspilling.

Om dit te doen, kregen ze in 2022 een subsidie van **3.500 euro**, in 2023 een subsidie van **2.000 euro** en in 2024 een van **4.000 euro**.

Er werden tools ontwikkeld zodat iedereen een rol kan spelen in de voedseltransitie en contacten tussen wijkbewoners gelegd kunnen worden. Er waren stands om mensen bewust te maken van voedselverspilling (bijvoorbeeld tijdens de rommelmarkt op het Keymplein) en ook tijdens het festival Brusselse Kost of Dévore.

Sinds juli 2022 heeft Frigo Récup verschillende opendeurdagen georganiseerd, waardoor ongeveer 6 ton voedsel kon worden herverdeeld.

Er werden ook feestavonden georganiseerd, waarbij (vooral) onverkochte voedingsmiddelen werden gebruikt.

Frigo Récup heeft samen met de FDSS ook een bewustmakingscampagne opgezet over de uitdagingen rond voedselhulp, stages voor jongeren van middelbare scholen in de gemeente, ontmoetingen met mensen en initiatieven uit Bosvoorde ... (zoals: presentatie van het Frigo Récup-project tijdens het event Dévore Boitsfort; uitwisseling van praktijken in het kader van het geïntegreerde sociale gezondheidsplan ...)

De permanenties blijven elke week doorgaan in de Elandstraat 70; er worden ook maandelijkse vrijwilligersbijeenkomsten georganiseerd om de cohesie te versterken en meer kennis op te doen over voedselvraagstukken.

THEMA TRANSITIE/MILIEU

WEIDEBOOMGAARD VAN HET ROODBORSTJE

2020 >> voltooid project

Deze weide ligt in de wijk Bezemhoek. Het project heeft dieren de gelegenheid gegeven om te grazen, de biodiversiteit bevordert en liet een boomgaard tot leven komen. 27 lammeren van Le Bercail kwamen in mei 2020 op de weide en hebben er de zomer doorgebracht. In december 2020 kwamen er 9 melkooien van een ecologische grasweide bij. In de zomer stelt Le Bercail ze ter beschikking van de gemeente voor het onderhoud van openbare ruimtes. In de winter, wanneer het gras niet gemaaid moet worden, overwinteren ze in de schuilplaats op de Roodborstjesweide en worden met hooi gevoed. Toen er geen schapen meer op de weide waren, hebben we de omheining hersteld en de fruitbomen beschermd tegen de vraatzucht van de schapen. Een stuk grond langs de Roodborstjesweg werd voorbereid om er kleinfruit te planten. Er werden ook schuilplaatsen voor het vliegend hert gemaakt. Het hele budget werd gebruikt, voor een bedrag van **3.605 euro**.

KOSUN-ROJECT

2020 >> niet-voltooid project

Het idee van dit project was om te kijken of het mogelijk was om fotovoltaïsche panelen op het dak van het station van Bosvoorde te plaatsen en om verschillende activiteiten rond hernieuwbare energie te organiseren. Helaas kon het niet doorgaan vanwege de gezondheidsproblemen in 2020 en 2021. De subsidie werd terugbetaald.

NIEUWE SCHUILPLAATSEN VOOR DE KWARTELZANGBOERDERIJ

2024 >> project in uitvoering

La ferme du Chant des Cailles prévoit prochainement d'améliorer l'accès aux zones maraichères. De Kwartelzangboerderij is van plan om binnenkort de toegang tot de tuinbouwzones te verbeteren. Er zal specifieke bewegwijzering worden aangebracht om de zones af te bakenen en er zullen educatieve panelen worden geïnstalleerd om uit te leggen hoe de site werkt. Het Participatiebudget van **5.000 euro** zal worden gebruikt om deze acties te financieren.

BEPERKING VAN DE VERSPREIDING VAN DE AZIATISCHE HOORNAAR IN WATERMAAL-BOSVOORDE

2024 >> voltooid project

Dankzij meldingen van inwoners en regelmatige inspecties heeft het collectief tussen juni en eind februari 2025 33 nesten gevonden en onschadelijk gemaakt. Elk nest werd op ecologische en veilige wijze geneutraliseerd door de vastgestelde protocollen op te volgen: persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) voor onze medewerkers; gebruik van specifieke vallen en gerichte behandelingen om elke impact op andere soorten te vermijden.

Na de neutralisatie voerde het collectief follow-upbezoeken uit om ervoor te zorgen dat de interventies effectief waren. Volgens de schattingen van het collectief is de populatie van Aziatische hoornaars afgenomen in de zones waar het heeft ingegrepen. Verschillende bewoners voelen zich nu veiliger en zijn blij met de vermindering van het aantal hoornaars in hun omgeving.

Er werden ook informatiesessies georganiseerd om het publiek bewust te maken van het probleem van de Aziatische hoornaar, zoals: de gevaren van Aziatische hoornaars; hoe je een nest kunt melden; wat je kunt doen om jezelf te beschermen. Het Participatiebudget van **5.000 euro** heeft het mogelijk gemaakt om al deze acties te financieren.

GEVELVERGROENINGSPROJECT

2024 >> niet-voltooid project

De projectbeheerder is niet langer in staat om het uit te voeren. Op middellange tot lange termijn zal de gemeente echter werken aan de uitvoering van het initiatief "vergroening van de gevels", dat is opgenomen in het gemeentelijke klimaatactieplan.

SCHAPEN VOOR DE DEUR

2022, 2023 & 2024 >> voltooide projecten

Ecobegrazing is een alternatief voor het klassieke onderhoud, waarmee zowel aan de onderhoudsdoelstellingen van beheerders van groene ruimtes als aan de huidige sociale en ecologische bekommernissen kan worden tegemoetgekomen. Naast de voordelen voor het milieu stimuleert dit project ook de betrokkenheid van de burgers en versterkt het de sociale banden in de gemeente. De zwervende kudde van ongeveer 8 schapen trekt door de hele gemeente met verplaatsbare elektrische hekken. De kudde blijft meestal een week op elk perceel en komt twee tot drie keer per jaar langs om elk perceel te begrazen. De kudde stond tussen september en december op verschillende grasvelden. De buurtbewoners waren van harte welkom om de schapen van dichtbij te komen bekijken. Een kleine kudde van drie "onderhoudsooien" verhuisde ook naar de Bosnimfenlaan, de Villa Miraval en het Reigerbospark. Tot slot blijft de "waw-kudde", die uit ongeveer 5 schapen bestaat, een groot deel van het zomerseizoen in het Tournay-Solvaypark.

In 2022, 2023 en 2024 werd een budget van **5.000 euro** gebruikt om het project op te zetten.

THEMA NETHEID

OPSCHONEN VAN VOCHTIGE EN WATERGEBIEDEN IN DE HELE GEMEENTE

2024 >> project in uitvoering

Dit project wil de vochtige en watergebieden in de hele gemeente opschonen.

In samenwerking met Leefmilieu Brussel hebben Les Marcottes in de lente en zomer twee vijvers schoongemaakt.

Met de subsidie van **2.000 euro** uit het Participatiebudget kon materiaal worden aangekocht dat nodig was voor deze sanering.

NETWERK VAN OPENBARE TOILETTEN

2022 >> voltooid project

De vzw Keym heeft via de oprichters van Keym Bouge een netwerk van openbare toiletten in de handelszaken van de wijk opgezet. De vzw helpt de deelnemende handelaar door hem een premie te geven voor het gebruik en schoonmaken van zijn toiletten. Om zich bij voorbijgangers bekend te maken, heeft de handelszaak een logo gekregen dat op de etalage kan worden aangebracht. Er werd een budget van **5.000 euro** uitgetrokken om dit project te realiseren.

Rhubarb_café, Ballaro & Pura Vida Keym verwelkomen gratis voorbijgangers die dringend naar het toilet moeten. Daar staat tegenover dat het belangrijk is om een paar etiquetteregels te volgen: beleefdheid, netheid, respect. Als dat niet gebeurt, hebben winkeliers het recht om de toegang tot de toiletten te weigeren.

NETHEIDSAMBASSADEURS

2021 & 2022 >> voltooide projecten

2024 >> project in uitvoering

Dit project wil een groep vrijwilligers, gecoördineerd door de vereniging Les Marcottes, de middelen geven om straten en parken schoon te houden. Er werden verschillende schoonmaakacties georganiseerd in de gemeente met de steun van scholen en de vzw Vive la Vie. Met het aangevraagde budget konden campagnes worden opgezet om mensen bewust te maken van het probleem van zwerfafval in openbare ruimtes en groene ruimtes, met speciale aandacht voor sigarettenpeuken, blikjes en plastic flessen; affiches in deelnemende handelszaken; of bewustmakingsworkshops, enz.

In 2021 heeft de vzw Les Marcottes met het bedrag van **4 320 euro** haar website <https://www.ap1170.org/kunnen> ontwikkelen en materiaal kunnen kopen om de schoonmaak in de wijken te vergemakkelijken (grijpers en zakken).

In 2022 werd een subsidie van **2.300 euro** toegekend om haar in staat te stellen haar communicatieactiviteiten en eenmalige bewustmakingsacties tijdens events te organiseren. In de zomer van 2023 kwam er een boek uit dat een van de vrijwilligers na de inzamelingen had geschreven. Tot slot werd in 2024 een subsidie van **5.000 euro** toegekend, zodat ze hun activiteiten konden voortzetten.

Wordt vervolgd...

